

Lo Somatení

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Divendres 7 de Maig de 1897

Núm. 3.260

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. P as. 3'50
a provincies trimesstre. " " 7
Extranjer y Ultramar " " 7
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Centro vitícola del Vallés

Arboricultors, Viticultors y Propietaris en general

Destrucció completa de tots los Insectes paràsits ó vegetals que perturban lo bon desenrotll de las Vinyas y Arbres fruyters.

SULFURAL.--Patent Joan Jarrijou.

Destrucció radical del Oldum, Black-Rot, Antracnosis, Piral, Altisa en las vinyas y la Oruga, Negrilla, Cuchs, Polls etc. en los fruyters.

EXIT SEGUR Y GARANTIT.

Demáninse los Prospectes que s' envian gratis, a

◆ **VIUDA Y NEBOT DE ANTON DELMAS** ◆

DIRECCIÓ GENERAL

Ponent 61

SUB-DIRECCIÓ

Mar 46

BARCELONA | VALENCIA

CASA FUNDADA EN 1860

Representant en la provincia de Tarragona: **DON PERE FABREGAS.--Tarragona.**

● **SE RETRATA** ●
TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y
LS LABORABLES A PE-
TICIO.
NOVAS FOTOGRA-
FIAS EN CO-
LORS. OPERA tots
LOS DIUMENGES.

TORRES, FOTOGRAFO
Passeig de Mata, 12,
REUS
dias de despaig tots los festius.

TRASLADO

La molt antiga y acreditada Papeleria y Fábrica de capsas de cartó, de la Successora de Joan Ferré y Vergés, que s' trobava situada en lo carrer de Sta. Anna, núm. 6, s' ha traslladat a la Plassa de la Constitució núm. 13.

L' ADVOCAT

RAMON VIDIELLA BALART

ha traslladat son despaig al pis primer de la casa número 68 del Arrabal de Santa Ana d' aquesta ciutat.

SECCIÓ DOCTRINAL

AIXECAMENT

DE LA

suspensió de las garantias constitucionals

La forsa material per sí sola, no basta pera imperar; precisa que vagi unida a la forsa moral: reunidas ab dós, prosperan entre 'l general assentiment. Clar es que la Historia ha registrat moltes tiranias; pero, generalment, los déspotas acaban malament: ó son destronats ó lo que es encara pitjor pera ells, son assassinats. Napoleó, a pesar de sa figura gegantesca, morí tancat a la isla d' Elba.

Circumscribintnos a límits més petits, dirém que 'l govern espanyol tingué la forsa material unida a la moral a rahó del terrible atentat del carrer de Cambis. Nos, pera suspendre las garantias constitucionals en aquesta provincia.

En aquellas circunstancias lo poder central se trobava desarmat pera perseguir al anarquisme, precisament cuan s' havia revelat ab actes atrossos que obligaren a la societat a defensarse. Per aquest motiu lo govern dictá la suspensió de las garantias constitucionals.

Aquesta provincia la acceptà com bona, fiada en que son ús se limitaria a la persecució del anarquisme y al descubrimient dels autors de fet tan salvatge. Donar més alcans a dita suspensió, era desvirtuarla y ferla odiosa.

La experiéncia ha demostrat fatalment, que era arma de gran potencia posada en mans de nostras autoritats. Y com qui posseheix la forsa sol ab frecuencia abusar d' ella, aixís nostras governants aprofitaren la suspensió de las garantias constitucionals pera fins electorals y polítichs y pera amenassar primer a la premsa y suspendre després dos diaris, un republicá y catalanista l' altre.

Fresch está 'l recort del efecte contraproduhent que ocasionà la mal aconsellada suspensió de *La Renaixensa*. Aquesta mida irreflexiva ha creat més autonomistas que deu anys de propaganda de dit periódich. En los pobles virils, causan gran disgust los actes despótics. Y de la indignació, neix l' odi y la protesta.

Lo Govern, pera salvar a la societat, demaná al Parlament la aprobació d' una ley especial contra 'ls anarquistas, y las Cortes s' apressuraren a votar favorablement dita ley.

Desde aquell moment lo poder central queda suficientment armat pera perseguir als anarquistas. De lo contrari, seria exigir en sistema la suspensió de las garantias constitucionals, ó sia demanar com método corrent de govern l' absolutisme més refinat.

Pera aixó sobrava 'l sistema parlamentari y constitucional: nos basta la dictadura. Los moradors de la provincia de Barcelona sufrim las consecuencia de crims horribles realitzats per los anarquistas. En lo mapa d' Espanya deuria marcarse nostra provincia ab una taca negra, afegint: «Aquí no hi ha llibertat: mentres en las demés provincias espanyolas están en vigor las reformas democráticas, en aquesta únicament impera 'l despotisme.»

No faltavan ministerials que deyan: «Fins que hagi cumplert la justicia en lo procés anarquista, convé que no se 'ls hi regategi cap medi d' acció a las autoritats, pera 'l millor d-servey de son arduo comés.» Nosaltres no participém d' aquesta opinió, y aixís ho expressém oportunament en un article en lo que, fundém en la eficacia de la ley contra 'ls anarquistas, demanavam que nostra provincia recobrés la normalitat de sa vida política.

Pero encare accedint a lo que demanavan los ministerials més recaltrants, l' aixecament de la suspensió de las garantias constitucionals devia haverse publicat en la «Gaceta» lo dia següent al dels fusellaments dels anarquistas de Montjuich.

Ab fonda pena veyém que 'l govern segueix considerantnos com desheredats. Ara no pot evocar cap conveniencia racional pera seguir oprimitnos. Si continuém sense garantias será, no pera combatre al anarquisme, sino pera fins electorals y polítichs. Y aixó es depressiu pera nosaltres.

Per aquest motiu formulém una enérgica protesta contra la conducta del govern, puig los habitants de Barcelona som de pitjor condició que 'ls demés. Protestém de que s' erigeixi en conducta normal, lo que deuria ser purament accidental.

A la vegada lamentém que existeixin governs que, titulantse liberals, nos fassin viure casi en perpétuo eclipse de la llibertat.

En nom d' aquesta provincia dirigim al govern una petició tan justa com es la del aixecament de las garantias constitucionals.

J. ANDREU.

(De *La Opinión*, de Barcelona.)

Nostras victorias

La idea ha pogut més que las miserias de la política. L' esperit catalá, gla llevar catalanista llensada en tan temps de propaganda ha comensat a imposarse en las eleccions del Ateneu Barcelonés, renyidas com pocas vegades ho han sigut; y en las duas seccions en que avans d' ahir hi tingueren lloch, los amants de sa terra y de sa llengua, los que aborreixen caciquismes y miserias, los que volen ben esplendenta y gloriosa a sa patria catalana afavorint totas las manifestacions de la seva vida, conseguiren la triomf de ses candidaturas contra la coalició de tots los partits polítichs, encomanada desde Madrid y dirigida desde Barcelona per los cacichs del Cassino de tots colors en protesta contra los cada dia més brillants y més sèrios actes del catalanisme actiu.

Aquestas votacions del Ateneu, de las que han comensat las de las seccions més significativas, tenen una importancia superior a las de senzillas eleccions d' una associació lliure com, al cap y al fi, es. No s' tracte d' una simple renovació del personal. Es que de Madrid han volgut que sos satélits de Barcelona demostrassin que res son ni signifcan los elements catalanistas... y a Barcelona están demostrant que baix una bandera amplia y expansiva, baix la bandera de la gloria y 'l benestar de Catalunya, hi caben tots los esperits rectes y totas las inteligencias ilustradas, constituint un estol més fort que las collas desprestigiadas dels partits de Madrid.

Tota mena d' elements s' han ajuntat en nom d' una *soi-disant* bandera ateneista sostinguda casi exclusivament per los que res han fet pera l' Ateneu y que cridan contra 'ls exclusivismes d' aquells de qui cap ofensa tenen y als que atacan furiosament. Desde alguns elements federals (dels del senyor Pi y Margall, no dels catalans) fins als conservadors del senyor Planas y Casals y 'ls ultra-católichs, someos dócilment a *La Campana de Gracia*, una Grossa coalició s' ha fet, no ab més idea que ab la d' acabar ab aquest esperit expansiu y de cultura que altres elements han aportat a la tant temps ensopida Associació. Unils no més pera una negació, han presentat las primeras batallas. Afortunadament, la idea avansa prou torta pera resistir

aquestes embranzidas, y ni la unió de tans elemens pogué en las duas seccions en que s' hi lluytà avans d' ahir véncer als que no son ni republicans, ni conservadors, ni fusionistas, ni carlis, sino que son y volen ser catalans.

La setmanà passada també 'ls nostres amichs tingueran la satisfacció de veure trionar en eleccions per demés renyidas en lo Colegi de Notaris de Catalunya el ilustre catalanista, President dels Jochs Florals d'enguany, senyor Maspons y Labrós; avans d'ahir lo catalanisme obtingué tant brillant triomf en l' Ateu; es de esperar que segueixin a aquestos molts altres. Es la millor contestació a las ordes vingudes de Madrid, d' aixefar al catalanisme ab lo pes de los catalanes sensatos que unanimamente condenan los extravios de cuatro infelices. Ja ho van veyent: contens podran quedar a Madrid de lo que fan los seus amichs de Barcelona.

La protesta apareix grossa: en los centres de major cultura 'ls cuatro locos encare poden fer agafar enriadas als cacichs maxims dels partits.

La catástrofe de Paris

Un testimoni presencial de la catástrofe ha fet lo següent relat:

«Jo m trobava ab altres persones dins del Basar de la Caritat.

La multitud elegant que s' aplegava era grandíssima y las senyoras estavan en gran majoria. Lo luxo del trajos y la joyas las hi prestavan un brillo sens igual.

La alegria y animació eran grandíssimas y en tots los rostres s' hi pintava la satisfacció més completa.

De prompte se sentiren alguns crits de foch, y á ellas succedí la confusió més horrible. Un impuls formidable s' iniciá envers la porta. Tots eran atropellats; estrany foa lo qui no caygué á terra; los més forts se liensaren per demunt, afanyosos per guanyar la porta.

Tot aixó fou obra d' un segon. Formidables columnas de flams y de fum y en milij centenars de personas asfixiantse.

Sens dar-me compte de com sortí me vaig trobar al carrer y m vaig posá á corre com un boig. Als pochos passos vaig retrocedí y ja l' edifici no era més que un munt informe de brossa humejant.»

A mida que la nit avansa, l' espectacle es més terrible. S' han colocat nous focos eléctrics en lo carrer de Yean-Joujon pera facilitar los travalls de salvament.

A cada moment arriben novas personas en busca de sos parents; produhintse escenas que destrossan lo cor.

Los cadávres extrets, embolicats en los llensols ab que son recullits, son colocats en tres filas. A mida que arriban los cotxes de la ambulancia son trasladats. L' espectacle es espantós: Casi tots los cadávres están despullats.

En lo Palau de la Industria

Ha comensat á permetres la entrada en lo Palau de la Industria.

A la pàlida llum de las atxas, se produheixen escenas dramáticas indescriptible.

Se permet entrar á homes y donas.

Molts se desmayan encor no posan los peus en lo trist recinte.

Cap escena ruidosa.

Un mariné aprop á un cadavre y diu aquestas solas paraulas: «Es ella», se agenollá á son costat y plora copiosament.

Una dona va de un á altre grupo dihent baixet: «Ma filla! Ma filla! y se va allunyant. Al arribar devant lo cadavre de la que busca cau á terra sense sentirs.

Se veuhen molts agenollats ab espelmas en la má buscant lo sér estimet, al llarch d' unas fileras, y quan perden l' esperansa passen á altre.

Fins á mitja nit d' ahir, en que no s' permeté la entrada, continuaren aquestas escenas desgarradoras.

Lo barón de Sainte-Colombe realisá sa fúnebre visita, buscant á la duquesa d' Alenzon, que no apareix. La duquesa era casada ab lo fill d' un príncip de la familia d' Orleans.

Molts capellans y germanas de la caritat acudiren á buscar entre las victimas á alguns germans perteneixents al establiment benéfich á caal favor s' feya la rifa, y que han desapersucat.

Hi hagué moment en que la multitud que pretendia buscar als seus entre los cadávres, impacient per no trobarlos, passá per entre las potas dels caballs dels guardias montats y per entre las camas dels tiros de cotxes y furgons que 'ls conduhian.

Alguns, en sa impacientia, arrancavan de mans

dels enfermers los llansols que tapavan los cadávres que conduhian, pera veurels.

Lo criat de la baronesa de Saint-Martin reconegué á sa senyora, que quedá morta en la catástrofe.

Lo magnífich traje ab que anava vestida estba per complet carbonisat. Per la única prenda ab que la reconegué tou un brasalet ab sas inicials.

A pochos passos un senyor respectable aixecá lo bras d' un cadavre, y diu: «Aquesta es ma neboda. La he reconegut per aquesta pulsera que li vaig regalar fa vuyt dias.»

Mes allí duas religioas aixecan las mans al cel exclamant: «Deu meu! aquesta es la nostra superiora.»

Lo lloch de la catástrofe

Desde las cinch del malí, de tots las barris de Paris han acudit millars de personas al lloch del sinistre.

Forman lo cordó la guardia republicana.

Los diaris publican minuciosos relatos de la catástrofe y tot lo mon llegeix ab interés los periódichs dei malí.

Se dona per morta la senyora duquesa d' Alenzon, á pesar de no ser trobat son cadavre entre los aixecats.

Son moltíssims los noms que se citan de morts y ferits, en sa inmensa majoria perteneixents á la alta aristocracia francesa.

A mida que 'ls cadávres s' identificaban, las ambulancias de Paris han procedit á retirarlos del Palau de la industria, en cuas alrededores aumenta de hora en hora la multitud.

Molts féretres van arribant.

La gent se descubreix ab respecte á son pas.

Com ahir, devant la porta d' entrada hi ha guardia de policia.

Hi ha alineats 109 féretres, cual vista aumenta l' horror del espectacle que s' ofereix en l' interior del palau.

La atmósfera dintre del edifici es irrespirable y l' olor dels cadávres es ja insoportable.

A cada instant se reproduheixen las trágicas escenas d' ans d' ahir nit.

Se veyan molts personas buscant lo cadavre d' un individuo de sa familia en aquell lloch de dolor y de tindres de prompte y tirarse sobre un cos xamuscet, reconeguent al sér estimet per un leve indicí.

Mentres tant que la identificació s' portava á cap, la policia continuá sas pesquisas en lo carrer Jean-Goujon.

En aquesta informació han sigut reconegudas infinitat de joyas.

Los cadávres identificats pujan ja aprop de 1500.

Dol á Paris

En senyal de dol han sigut suspesas pera aquesta nit las funcions en los teatres subvencionats per lo Gobern, que son la Opera Cómica, lo teatro Francés y l' Odeon.

CRONICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS

del dia 6 de Maig de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BAROMETRE aneróide	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSERVACIONES PARTICULARES
9 m. 3 t.	756 768	70 70	0.0	5.9	Ras	

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direccio	NUVOLS.	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m. 3 t.	Sol. 32 Sombra 20	9	12 47	E. E.	Cumul	0.5 1.8

ELECCIONS

Los comités possibilista y fusionista y l' consell regionalista d' aquesta ciutat invitan á sos respectius correligionaris á que acudeixin desde avuy totas las nits al «Circulo Republicano Histórico», carrer de Sant Salvador núm 12, al objecte d' organisar los travalls preparatoris de las proximas eleccions municipals.

Reus 6 Maig 1897

Per lo Comité Possibilista, Emili Briansó.—Per lo Comité Fusionista, Joseph M. Borrás.—Per lo Consell Regionalista, Pau Font de Rubinat.

¡ELECTORS!

Acordada la coalició dels partits Republicá, Históric, Fusionista y Regionalista d' aquesta ciutat pera las proximas eleccions municipals foren proclamadas

en reunió general dels mateixos las següents candidaturas:

Districte primer

D. Joseph M.ª Borrás Sardá

Districte segon

D. Joaquim Navás Padró

D. Pere Nolasco Gay Sardá

D. Pau Font de Rubinat

Districte tercer

D. Lluís Quer Cugat

D. Joan Tarrats Homdedeu

Districte quart

D. Ramón Mayner Socias

Districte quint

D. Joan Vilella Estivill

Districte sisé

D. Emili Briansó Planas

Al donarvos compte del precedent acort los comités y consell dels respectius partits se creuhen rellevats d' encomiarvos l' acert que presidí en la elecció. Tots los candidats son prou coneguts del cos electoral pera que hi hagi necessitat de enumerarvos las cualitats de que s' troban adornats.

Nos limitarem donchs á fervos present la deplorable situació que l' Municipi atravessa y la necessitat de que á ell vagin personalitats de verdader arraigo, condició que reuneixen plenament los candidats que os recomaném y als quals esperém concediréu tot vostre apoyo, donant ab ell una prova evident de vostre amor á nostra ciutat.

Reus 6 Maig 1897.—Per lo Comité Possibilista, Pau Jové.—Per lo Comité Fusionista, Joseph Casagualda.—Per lo Consell Regionalista, Anton Serra.

Lo Teatro Catalá de Barcelona bilingüe (?) arrans de las suspensions dels periodichs La Renaixensa, y Lo Regionalista, ve publicant una serie d' articles titulats Per mal cami, que ni fets d' encarrech.

Son autor P. de R. veient que tot quan ha vingut dient no ha merescut los honors de ser refutat per cap dels periodichs catalanistas, s' enrabia tot sol y fen chor als Nacional, á La Epoca, etc. nos diu també que som uns boigs.

Precisament nosaltres necessitem de metjes alienistas catalans, los de Madrid no ns servian, y ja hem resolt lo problema, nombrarem al P. de R.

Seguirem d' aqui en endevant llegim Per mal cami que éll nos deurá portar al bó y quan estiguem del tot curats de la locura, senyor de P. de R. tal vegada vinguem en coneixement quina passió es la que l' inspira per aquets articles.

Mentres no resolguem aquest punt fosch, pot desahogarse en impropis contra 'ls catalanistas, que no hi ha perill de que ningú tracti de taparli la boca, al contrari, á tenir influencia ab en Cánovas, lo proposarian per lo Horegada.

Las campanyas nobles que s' lliuran ab la ploma á vegadas son millor recompensadas que aquellas que á l' ayre lliure y devant per devant, se disputan dos gladiadors la honra pera sa respectiva patria y no parren fins que l' acer d' un s' ha clavat al pit y ha atrevessat lo cor de l' altre.

¿Veritat?

Sia cualsevol lo número de senyors regidors que s' reuneixin aquesta nit, á las nou l' Excm. Ajuntament celebrará sessió de segona convocatoria.

S' están imprim las conclusions que la Assamblea de delegats de la «Unió Catalanista» va aprobar á Girona l' dia 25 del passat mes. Serán repartidas entre tots los delegats, periódichs y las més importants corporacions y entitats. La Junta Permanent de la «Unió Catalanista» ns demana donguem aquesta noticia, en contestació á la infaitat de personas que se li han dirigit, desitjosas de coneixer la tasca portada á terme per la memorable Assamblea de Girona.

Bellíssima baix tots conceptes es la traducció que de la última obra de mossen Verdager «Flors del Calvari» acaba de publicar en la llibreria Latrobe, de Perpinyá, Mr. Justí Pepratx, lo més catalá dels catalans de Fransa y l' que més estima y millor coneua nostra literatura regional part d' allá dels pirineus. Més l' au-

tor de «Ramellet de Proverbis», «Pa de casa» y de de tantas altres poesias y estudis com ha publicat, ja ab sa firma, ja ab lo seu pseudonim, de Pau Farriol de Ceret, escriu ab lo mat-x garbo en la llengua d'Aussias March que en la de Lamartine. En aquestas ha publicat algunas traduccions del Gayter del Llobregat. «L'Atlantida», de la que s'han fet cinch edicions successives, «Lo somni de Sant Joan» y «Jesús infant». Aquest últim volúm, fins en sa forma exterior, sembla talment germá de «Flors del Calvari», ahont brillan ab nou esclat sas qualitats de traductor. Per acostarse més al original, ha deixat lo vers, que emplea en lo poema damunt citat, per la prosa, que li surt de la ploma lli-sa, neta y galana com una tóut de las Alberes ó del Canigó. La versió es, mot per mot y ratlla per ratlla, escrupulosament fidel y ajustada al text.

Acompaña y fa bon costat á la traducció una carta prólech del simpátiq autor de «Precursora» y dels «Felibres» y de «Santo Mario del Loubel», M. Fredich Donodieu, qui després de fer la historia del poeta y de sas obras, diu, parlent de les «Flors del Calvari»: «Lisez ce livre vous tous qui souffrez et vous serez consolés. Lisez ce livre, et si malheureux que vous soyez, vous direz il en est un plus malheureux que moi.»

Pera la primera quinzena de Maig, anuncia Nøherlesoom, en son Butlletí Meteorològich, los pronóstichs següents:

«Va á continuar en ella la aproximació á nostras regions de las corrents aéreas del Atlántich iniciada en la quinzena anterior; y que tant s'ha fet esperar.

Aquesta aproximació de las invasions oceánicas, será intermitent; pero es una bona base pera esperar que hi de ser beneficiosa també aquesta quinzena, pera ls interessos agricolas.

Los quatre primers dias serán per punt general de bon temps.

Lo 5 y 18 plujosos y tempestuosos.

Lo período plujós més important de la quinzena, se desenrotllará en nostra Península del 10 al 14, essent abundants y generals las plujas del 12 al 14.»

La Diputació provincial ha concedit una subvenció de cent pessetas á cada un dels Assils que las Germanetas dels pobres tenen establerts á Tarragona, Reus, Tortosa y Valls.

Llegim en un colega tortosí:

«Tornan á circular monedas falsas de 5 pessetas, acunyació de 1870, y ab la inscripció del govern provisional».

Lo recaudat en lo dia d'ahir en la Administració de Consums per diferentas especies, puja la cantitat de pessetas 1134'49.

Tan prompte com lo senyor Alcalde de Barcelona tingué coneixement de la horrorosa catástrofe succehida á París, s'apressurá á dirigir al Alcalde de dita capital lo telégrama següent:

«Fenime intérprete dels desitjos de Barcelona, en son nom faig constar lo sentiment produhit en aquesta ciutat per la catástrofe ocrrreguda en lo carrer de Joan Goujon, pregantli lo transmeti al poble de París.—Nadal».

Lo doctor don Jaime Dauchs, dean de la Catedral Bassilica de Barcelona, ha regalat á la Catedral de Tarragona, dos preciosísimas lámparas de metall daurat, estil gòtich, las quals serán colocadas cuant avans.

Correspondencia

Espluga de Francolí 5 Maig 1897.

Sr. Director de Lo SOMATENT.

Molt senyor meu: Las próximas elecciones de regidores corren perill de ser bastant renyidas. La crisis terrible que atravessa aquesta població per causas que en altres ja he referit y que posa en mala situació al Municipi per serli impossible recaudar los impuestos repartits eran motius segons opinio general de que procurassin allunyar-se de la Casa Comunal totas las personas que tinguessin alguna cosa per perdre, y d'aquí que produheixi admiració al ventre que s'ha pres intervenció en las mesas per diferentas agrupacions y que s'parli de coalicions entre republicans y carlistas y combinacions y actituts propias sols de millors temps passats en que 'l ser de Casa de vila sols portava satisfaccions y gens de mal de cap. Veurém lo que passará.

Després de las fortes ventadas y de molt núvois que

s'acumularen y feyan creure en una pluja abundant hem tingut diferents ruixats en varis dias que han donat per resultat fer un pam de sabó que ha beneficiat bastant los sembrats y plantacions pero que no es suficient pera aumentar lo caudal de las fonts.

La filoxera ha fet horrosos estragos desde l'any passat á aquesta part. Fins are 'ls pagesos tenian bonas esperansas de que las vinyas anavan bé á jutjar perque veyan que brostaván pero en la actualitat observan que aquella brosta no s' desenrotlla y d'aquí que s'conveient de que en aquesta població s'pot donar per perduda sa principal riqueza que era la viuya.

Los propietarios de las masías situadas al entorn del amantial d'aigües ferruginosas comensan a preparar sas respectivas casas pera rebre als forasters que cada any durant l'istiu acudeixen á aquells llocs pera aprofitarse d'aquellas salutíferas aigües y del bon tempir.

Son affem.

Lo Corresponsal.

Notas bibliográficas

Volúm de la biblioteca Colecció Selecta Catalana

Sorti á principis del mes que acaba de transcorre y á horas d'are potser que ja hagi vist la llum lo segon, lo que fa que pugan tenir certa actualitat aquestes ratllas, ja que en son temps no rendirem lo tribut de respecte y simpatia que 'ns mereixia 'l volúm «Quadros del festiu y casulá» escriptor N' Emili Vilanova, ni la obra de la empresa que tan felis acort prengué, pera popularisar més y més la literatura y llengua pátrias.

Uná biografía del autor, ni una crítica de «Quadros» foren oportunas, per cuant la primera ja s'fa en la presentació del llibre y 'ls travalls d'aquest anteriorment han sigut jutjats ab termes falaguers, puig forman parts de la personalitat literaria d'en Vilanova.

La tasca nostra en aquesta ocasió es, com dihem al principi, en rendir lo tribut de simpatia al escriptor y donar la noticia de la aparició del volúm, recomanant á nostres lectors la seva adquisició, puig tant la obra com lo preu barato que s' ven s'ho valen.

«Quadros» se vent en la Administració d'aquest periódich al preu de dos rals l' exemplar, enviantse als nostres suscriptors de la comorca sense augment.

SECCIO LITERARIA

A la mort del celebrat escriptor D. Joseph Feliu y Codina

¡Sentiu, sentiu com brandan las campanas ab melancólich sól...

Es que pregonan una infausta nova que omplena de tristesa nostres cors.

¡Sentiu, sentiu com brandan las campanas!

Apolo es qui las mou y anuncia á sas adeptas, que per ellas avuy n' es jorn de dol.

—Heu quedat viudas, els ha dit, y totas, la nou del helicó, proclaman en un crit al que á la terra se feu de son amor mereixedor.

Y Apolo els hi contesta ab ven plorosa:

A qui enaltiu de la terra n' era, aquell que n' feu d'una senzilla copia una joya dramática, d'amor un poema, filletas plorén, Feliu... ¡ha mort!

JOSEPH FERRÉ GENDRE.

SECCIO OFICIAL

Matadero Pùblich

Bestiars sacrificats pera 'l consum en lo dia d'ahir

Classe	Nº	Kilos. Grams	Satisfet Pts. Cts.
Bous	1	244'200	48'84
Badellas			
Bens	33	548'	109'60
Carbrius	1	4'	'80
Tocinos	12	772'	169'84
			329'08
Desputllas de bestiar de llana y pel			10'63
Total sdeudo			339'71

SECCIO RELIGIOSA

Sant d'avy.—Sant Estanisleo.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Segueix la funció del Mes de Maria á las set de la tarde.

Parroquia de S. Joan Batista (Providencia)

Continúan durant la Missa de las vuyt los exercicis del mes de Maria. La part de cant va á càrrech de las Monjas d'aquest Convent.

Parroquia de la Purissima Sanch

Continúa 'l Mes de Maria que s' diu tots los dias á dos quarts de set durant la santa missa.

Sant de demá.—Sant Miquel.

SECCIO COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 5

D'Amberes y Barcelona en 21 dias v. «Gravina», de 800 ts., consignat als senyors Mac-Andrews y C.

De Port-Vendres y Barcelona en 14 dias gol. «Jóven Pepita», de 73 ts., ab 188 bocoyos buyts, á Violet freres, consignat á don A. Mariné.

De Civitavecha en 9 d. pol. gol. «Mercedes», de 157 ts., ab carregament de dogas á Montguió, consignat á Argenté y Rodríguez.

De Port Vendres en 2 d., pol. gol. «La Paix», de 79 ts., ab 170 bocoyos buyts á Violet freres, consignat á D. Antoni Mariné.

Despatzadas

Pera Londres, v. «Gravina» ab carga general.

Pera Marbella, l. «Maria Margarita» havent embarcat 120 cascos buyts á la ordre.

Pera Burriana, v. «Peveril» ab lastre.

Pera Gaudia, l. «Florentina», ab lastre.

BARCOS A LA CARGA

Divendres 7.

Pera Valencia vapor «Cervantes», son agent D. Joseph Maria Ricomá.

Dissapte 8

Pera Cette vapor «Correo de Cartagena», consignataris senyors Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

J. Marsans Rot

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir.

Interior	64'75	Fransas	17'50
Exterior	78'47	Colonial	95'60
Amortizable	77'25	Cubas 1886	95'50
Aduanas	96'37	Cubas 1890	79'50
Norts	23'40	Obs. 6 0/0 Fransa	95'
Exterior París	61'46	Obs. 3 0/0	52'
París	29'20	Londres	32'43

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París, Valors, Cupons y compra de monedas d'or y bitllets de tots los paissos.

BOLSI DE REUS

Cotisacions realissadas en lo dia d'ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	64'75	Fransas	17'45
Exterior	78'43	Cubas vellas	95'60
Colonial		Cubas noves	79'43
Norts	23'35	Aduanas	97'35
Obligacions Almonas	80'	Oblig. 3 0/0 Fransas	52'
PARIS			
Exterior	61'43	Norts	52'
GIROS			
París	29'20	Londres	32'43

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés, D. Joan Llauredó Frats y D. Joan Vallés Vallduvi.

Londres	96 d'f.	00'00 diner	8 d'v.	00'00
París	8 d'v.	00'00	Marsella	00'00

VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.

ACCIONS	0/0	0/0	0/0
Gas Reusense		850	0
Industrial Harinera		600	0
Banch de Reus		500	0
Manufacturera de Algodon		100	0
C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.		415	

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Compañia cómic-dramática

del primer actor y director

Don Francisco Fuentes

Funció pera avuy.—21 d'abono.—Estreno de la magnífica comedia en 5 actes, basada en la novela de Alexandre Damas (fill) y arreglada á la escena española per Lluís Valdés, titulada «Margarita Gautier ó la Dama de las Camelias».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al Paradís 2.

A las 9 en punt.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
 12'11 t. mercancías, segunda y tercera.
 1'57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona a Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
 9'46 m. (per Vilanova).
 15'8 t. per id.
 7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus a Mora

9'33 m. — 1'04 t. — 3'10 t. — 7'19 y 9'57 nit.

De Mora a Reus

4'21 m. — 8'00 m. — 12'05 t. — 6'04 t. — 7'36 n.

De Reus a Tarragona

8'30 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t.

De Tarragona a Reus

7'30 m. — 12'25 t. — 4'30 t. — 8'20 n.

De Reus a Lleyda

8'10 m. — 5'23 t.

De Lleyda a Reus

5'50 m. — 3'50 t.

De Reus a Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí a Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona a Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia a Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ D' CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.
 De Barcelona (per Tarragona), 8'30 m.
 De id. directe, 10'30 t.
 De id. id., 1'30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera

(per Picamoixons y descendit de Lleyda) 7'30 t. i 2'30 n.
 De Madrid y Zaragoza, 2'30 n.
 De Lleyda y Huesca, 7'30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d'aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors a Cuba, portant també, correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona a las 5'00 m.
 Pera id. a las 2'00 t.
 Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
 Pera id. id. id. (per idem) a las 2'00 t.
 Pera Tarragona, directe a las 7'00 n.
 Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas a las 8'00 m.
 Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura a las 1'00 t.

Los pobles servits per peatons a las 9'00 m.

NOTA. A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucía y Extremadura, que s' deposita en los bussos després de la sortida del correo de Madrid, se li donaa sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens que regirá desde 'l dia 1 de Octubre de 1896.

Sortidas de Reus: 4'10, 9'06 matí; 2'32 y 5'43 tarde.

Sortidas de Salou: 4'56, 10'46 matí; 5'10 tarde

y 7 nit: Las horas se regeixen per lo meridí de Madrid.

L' UNION

COMPANIA FRANCESA DE SEGUROS CONTRA INCENDIS FUNDADA EN 1828

Aquesta Companyia, la primera de las Companyias francesas de seguros contra incendis per la importancia de sa cartera, assegura, ademés del perill d' incendi, los danys que poden ocasionar: la cayguda del llamp, la explosió del gas d' alumbrat, del vapor, de la dinamita y altres explosius.

Capital social.	10.000.000	Frs.
Reservas	9.635.000	»
Primas a rebre.	75.183.878	»
Total.	94.818.878	»

Capitals assegurats.	15.559.869.308	Frs.
Sinistres pagats.	202.000.000	»

Sucursal Espanyola: Barcelona, Passeig Colón y carrer Merced, 20, 22 y 24.—Director D. E. Gés.
 Subdirectors en Reus: Srs. Bages Margenat Germans; carrer de la Mar, 38.

SOFRE GRÍS DE BIABAUX

MINERAL FRANCÉS

Premiat en las Exposicions Universals é Internacionals

AVIGNON, 1890.—LYON, 1894.—BORDEAUX 1895

Destrucció radical de las malalties de la Vinya, Oidium, Mildiu, Black-Rot, Rot, Blanc, Anthracosis, etc., y contra las Formigas, Pugó, Orugas y altres insectes.

Lo comprador deu donchs, exigir, a fi de no ser enganyat, la marca **EL VOLCAN**, de la Companyia Biabaux, estampada en tots los sachos.

Representants: Senyor Joan Vilellá y Companyia y Joseph Gambus y Anguera, Vilá (Bou) 12.—REUS.